

## ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

### Άριθμός 3

### ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΘ' Ἐπιστολῶν

15 Ἰανουαρίου 2023

*«ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα... ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν» (Κολ. 3,8)*

Ἡ χριστιανικὴ ζωὴ εἶναι μιὰ ἐπίπονη προσπάθεια νὰ καθαρίσουμε τὴν ὑπαρξή μας ἀπὸ τὸν ρύπο τῆς ἁμαρτίας, νὰ τὴν ἐλευθερώσουμε μὲ τὴν Χάρη τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὴν τυραννία τῶν διαφόρων παθῶν. Αὐτὸ ἀκριβῶς συνιστᾶ στὴν σημερινὴ ἀποστολικὴ περικοπή ὁ Ἀπόστολος Παῦλος νὰ ἐπιδιώξουμε στὴν ζωὴ μας: «νῦν δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμὸν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν». Δηλαδή: Τώρα ὅμως πετάξτε τὰ ὅλα αὐτὰ ἀπὸ πάνω σας, τὴν ὀργή, τὸν θυμὸ, τὴν κακία, τὴν κακολογία, τὴν αἰσχρολογία ἀπὸ τὸ στόμα σας. Στὴν ἀποστολικὴ αὐτὴ σύσταση κατονομάζονται συγκεκριμένα πάθη, πάθη ποὺ φωλιάζουν στὴν καρδιά καὶ πάθη ποὺ σχετίζονται μὲ τὴν γλῶσσα.

Ἡ ΟΡΓΗ. Ὅλοι τὴν γνωρίζουμε. Ἀναντίρρητα πρόκειται γιὰ πάθος, καὶ μάλιστα βαρὺ καὶ ἀποκρουστικὸ. Ὁ Μ. Βασίλειος λέει ὅτι ἡ ὀργὴ εἶναι «ἔμμονος λύπη καὶ ὀρμὴ διακαῆς πρὸς τὴν τῶν ἡδικηκότων ἀντίδοσιν». Ἡ ὀργὴ ἐκτοπίζει ἀπὸ τὴν καρδιά μας τὴν εἰρήνη καὶ σκοτίζει τὸν νοῦ μας. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος συμπληρώνει: «ὀργὴ ἐστὶν ἐπιθυμία κακώσεως τοῦ παροξύνοντος». Ὅποιος ὀργίζεται ἐναντίον τοῦ ἀδελφοῦ του, δείχνει ὅτι μέσα του δὲν ἔχει ἀγάπη, ἀφοῦ- καθὼς διδάσκει ὁ Ἀπόστολος- ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη «οὐ παροξύνεται» καὶ «πάντα ὑπομένει» (Α' Κορ. 13, 5, 7). Ὁ Ἅγιος Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος συστήνει νὰ ἔχουμε αὐτοσυγκράτηση, νὰ εἴμαστε «βραδεῖς εἰς ὀργήν» (1, 19). «Ἐκεῖνος ποὺ συγκρατεῖ τὴν ὀργήν», λένε οἱ Παροιμίαι, «εἶναι πιὸ ἰσχυρὸς ἀπὸ αὐτὸν ποὺ καταλαμβάνει μιὰ ὀλόκληρη πόλη» (16, 32). Ἀνάλογη εἶναι καὶ ἡ σύσταση τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου: «οὐδὲν ὀργῆς χεῖρον... Διὸ παρακαλῶ πάντα ποιεῖν, ὥστε τὸ θηρίον χαλινοῦν», δηλαδή νὰ κάνουμε τὰ πάντα γιὰ νὰ χαλιναγωγῆσουμε αὐτὸ τὸ κακὸ θηρίο τῆς ὀργῆς.

Ὁ ΘΥΜΟΣ. Πάθος ποὺ φωλιάζει στὴν καρδιά, τὸ ὁποῖο καὶ ἐξωτερικεύεται. Ὁ Μ. Βασίλειος, βαθὺς ἀνατόμος τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, διδάσκει ὅτι ὁ θυμὸς εἶναι «ἔξαψις τις καὶ ἀναθυμίασις ὀξεῖα τοῦ πάθους», ὁ δὲ Ἅγιος Νεῖλος τὴν ὀνομάζει «κίνησιν δαιμονιώδη». Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολὴ του συγκαταλέγει τὸν θυμὸ στὰ «ἔργα τῆς σαρκός», τὰ ὁποῖα μᾶς ἀποκλείουν ἀπὸ τὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ὁμοφώνως, διδάσκουν ὅτι ὁ θυμὸς καταστέλλεται μὲ τὴν

μακροθυμία, τὴν ἀνεκτικότητα, τὴν ἐπιείκεια καὶ, κυρίως, μὲ τὴν προσευχὴ καὶ τὴν ταπείνωση.

**Η ΜΝΗΣΙΚΑΚΙΑ.** Λέγοντας «κακία» ὁ Παῦλος ἐννοεῖ τὴν μνησικακία ποῦ εἶναι ἓνα σκοτεινὸ πάθος, τὸ ὁποῖο δηλητηριάζει τὴν καρδιά καὶ δὲν μᾶς ἀφήνει νὰ ἡσυχάσουμε. Ὁ μνησικάκος θυμᾶται συνεχῶς τὸ κακὸ ποῦ τοῦ ἔκαναν οἱ ἄλλοι καὶ προσπαθεῖ μὲ κάθε τρόπο-μὲ ἔργα καὶ μὲ λόγια- νὰ τὸ ἀνταποδώσει. Εἶναι τόσο βαρὺ ἀμάρτημα, ὥστε, ὅπως ὁ Ἰδιος ὁ Κύριος εἶπε, ὁ Θεὸς νὰ μὴν δέχεται οὔτε τὸ δῶρο οὔτε τὴν προσευχὴ τοῦ μνησικάκου (Ματθ. 5, 23). Ἡ ἐν Χριστῷ ἀναγέννησή μας συνεπάγεται καὶ τὴν ἀπόρριψη «πάσης κακίας» (Α' Πέτρ. 2,1). Ὁ πνευματικὸς μας πατέρας θὰ μᾶς συστήσει τὴν συγχωρητικότητα. Πρέπει νὰ μάθουμε νὰ συγχωροῦμε τοὺς ἄλλους. Νὰ συγκαταβαίνουμε στὶς ἀτέλειές τους, ὅπως ὁ Θεὸς συγκαταβαίνει καὶ συγχωρεῖ τὰ δικά μας λάθη καὶ τὶς ἀστοχίες μας.

**Η ΚΑΚΟΛΟΓΙΑ.** Πέρα ἀπὸ τὰ τρία αὐτὰ πάθη τῆς καρδιάς, ὁ Ἀπόστολος ἀναφέρει καὶ δύο πάθη τῆς γλώσσας. Ὁ συσχετισμὸς αὐτὸς ἔχει ἰδιαίτερη σημασία, γιατί, ὅπως διδάσκει ὁ Κύριός μας, «τὸ στόμα λαλεῖ ἐκ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδιάς» (Ματθ. 12, 34). Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐξωτερικεύει τὸ ἀγαθὸ περιεχόμενον τῆς καρδιάς του καὶ ὁ κακὸς τὸ κακὸ ἀντίστοιχα. Τὰ πάθη αὐτὰ τῆς γλώσσας εἶναι ἡ βλασφημία καὶ ἡ αἰσχρολογία. Μὲ τὸν ὄρο «βλασφημία» ὁ Ἀπόστολος δὲν ἐννοεῖ τὶς ὑβρεῖς ἐναντίον τοῦ Θεοῦ- ὅπως ἐμεῖς σήμερα- ἀλλὰ τὴν κακολογία, τὶς λοιδορίες καὶ τὶς ὑβρεῖς ἐναντίον ἐκείνου ποῦ τυχὸν μᾶς λύπησε ἢ μᾶς ἔβλαψε. Πρέπει νὰ γνωρίζουμε, ὅτι ὅποιος ὑβρίζει τὸν συνάνθρωπό του, ὑβρίζει καὶ λοιδορεῖ τὸν Ἰδιο τὸν Θεό, ἀφοῦ κάθε ἄνθρωπος εἶναι μιὰ ζωντανὴ εἰκόνα Ἐκείνου. Ὁ ἅγιος Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος λέγει πὼς ἡ καρδιά τῶν ἀνθρώπων πρέπει νὰ ἀποτελεῖ τόπο ἀρετῶν καὶ ὄχι «κέντρο τῶν παθῶν» καὶ «ἐργαστήριον τῆς ἀδικίας».

**Η ΑΙΣΧΡΟΛΟΓΙΑ.** Πάθος βαρὺ, ἰδιαίτερα διαδεδομένο στὴν ἐποχὴ μας. Θὰ ποῦμε μόνο πὼς ὅποιος αἰσχρολογεῖ λερώνει τὴν γλῶσσα του. Φανερώνει πὼς ἤδη ἔχει λερωθεῖ ἡ καρδιά καὶ ὁ λογισμὸς του καὶ ὅτι δὲν θὰ ἀργήσει αὐτὰ ποῦ ἐκστομίζει νὰ τὰ κάνει καὶ ἔργο. Μᾶς τὸ λέει ὁ σοφὸς Σειράχ: «Ὁ καρπὸς φανερώνει τὸ δέντρο καὶ ὁ λόγος φανερώνει τὴν διάνοια καὶ τὴν καρδιά ἀπὸ τὴν ὁποία γεννιέται» (17, 6). Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει: «πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω» (Ἐφ. 4, 29). Εἶναι ἀνάγκη νὰ χαλιναγωγοῦμε ἀδιάκοπα τὴν γλῶσσα μας, γιατί χεῖλη ποῦ δοξολογοῦν τὸν Θεὸ καὶ κοινωνοῦν τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀδιανόητο νὰ αἰσχρολογοῦν.

Οἱ θεῖοι Πατέρες μᾶς διαφωτίζουν μὲ τὶς ἅγιες διδαχές τους.

Ο Ι. Χρυσόστομος γράφει: «Καλή ή άκακία, δεσποτική ή μίμηση, θεϊκή ή όμοίωση, άφοϋ ό Κύριος είναι άκακος και Άγιος. Η άκακία είναι φυλακτήριο τής ψυχής, καθαρισμός του νοϋ, καταστολή τών κακών συνηθειών, ήσυχία τών λογισμών, ήμερότητα του προσώπου, πραότητα τών όφθαλμών, όδηγός τής φιλίας, μητέρα τής αγάπης και ρίζα κάθε άρετής».

Ο Άγιος Νεκτάριος ύπογραμμίζει: «Ο κακός άνθρωπος πρώτα άπ' όλα βλάπτει τον έαυτό του. Είναι άνόητος, γιατί έγκατέλιπε τον Θεό και άκολούθησε τον πονηρό. Αναζήτησε εύφροσύνη στην κακία, μά βρήκε βάσανα και συμφορές. Ο κακός είναι άφρων, γιατί άρνήθηκε τον χρηστό ζυγό του Κυρίου και τó έλαφρό φορτίο Του και ανέλαβε νά κουβαλήσει τον βαρύτατο ζυγό του Διαβόλου. Από μόνος του ό κακός άνθρωπος προκαλεί την όργη του Θεοϋ. Ερωτεύθηκε την κακία, ή όποία τον μέθυσε και τον έκανε δούλο της. Αληθινά είναι δυστυχής και ταλαίπωρος». Και συνεχίζει ό Άγιος: «Ο άκακος άνθρωπος εύλογείται από τον Θεό, πού τον κατατάσσει στον χορό τών δικαίων. Είναι αγαπημένος από τον Κύριο και στέκεται κοντά Του με πλήρη έμπιστοσύνη. Ο Θεός θα τον δοξάσει όλες τις ήμέρες τής ζωής του».

Ο Άγιος Άνθιμος διδάσκει: «Ο θυμός τυραννεί τὰ νεϋρα· ανάπτει τó πϋρ και άμέσως αρχινά ή γλώσσα νά λέγη και ό άνθρωπος εύρίσκεται σέ άνησυχία. Μήπως ό Θεός έβαλε την γλώσσα νά κατηγορή, νά καταλαλή, νά ψεύδεται και νά λέγη άτοπα και άνόητα λόγια; Όλα ό Θεός τὰ έτακτοποίησε προς χρησιν του ανθρώπου και νά ενεργούν όλο τó καλόν και τó αγαθόν. Ο άνθρωπος όμως τὰ έμεταχειρίσθηκεν όλα προς έργασίαν του κακού και προς άπώλειαν τής ψυχής του. Εκείνος πού δέν θυμώνει, έχει την ύγείαν του. Έταράχθηκες; Εϋθύς πονοκέφαλος, σύγχυσις, κόβεται ή όρεξις, κόβεται ή διάθεσις, χάνεται ή χαρά σου και μόνο λύπη και στενοχωρία».

Ο Άγιος Πορφύριος προσθέτει: «Καταλάβετε; Όλοι με τó Πνεϋμα του Θεοϋ γινόμαστε άνίκανοι προς κάθε άμαρτία, διότι μέσα μας ζει ό Χριστός. Είμαστε πλέον ίκανοί μόνο για τó καλό. Έτσι θα άποσπάσουμε την Χάρη του Θεοϋ, θα καταστοϋμε ένθεοι. Άμα δοθοϋμε κατά 'κει, άμα δοθοϋμε στην αγάπη του Χριστοϋ, τότε όλα θα μεταβληθοϋν, όλα θα μεταστοιχειωθοϋν, όλα θα μεταποιηθοϋν. Ο θυμός, ή όργη, ή ζήλεια, ό φθόνος, ή αγανάκτηση, ή κατάκριση, ή άχαριστία, ή μελαγχολία, ή κατάθλιψη, όλα θα γίνουν αγάπη, χαρά, λαχτάρα, θεϊος έρωσ, Παράδεισος». Και συνεχίζει ό Άγιος Γέροντας: «Τον θυμό μās τον έβαλε ό Θεός μέσα μας. Είναι τó νεϋρο τής ψυχής. Είναι δύναμη. Μās τον έδωσε για νά θυμώνουμε και νά άποκρούμε τὰ πάθη μας. Αυτή είναι ή σωστή θέση του θυμοϋ».

Ο Άγιος Παΐσιος διδάσκει: «Η κατάκριση, ό θυμός, ή μνησικακία κ.λ.π. από την ύπερηφάνεια ξεκινούν. Αυτή είναι τó Γενικό Έπιτελείο όλων τών παθών. Αν την χτυπήσεις, χτυπās όλα τὰ πάθη και έρχεται μέσα σου ή

ταπείνωση και ἡ ἀγάπη. Μόλις αὐξηθοῦν αὐτὲς οἱ ἀρετές, τότε ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ κακία θὰ μείνουν ἀτροφικὲς καὶ τὰ πάθη θὰ ἀρχίσουν νὰ ψυχορραγοῦν. Ὅποιος κάνει τὸ καλὸ, ἀγάλλεται διότι ἀμείβεται μὲ θεϊκὴ παρηγοριά. Ὅποιος κάνει τὸ κακὸ, ὑποφέρει καὶ κάνει τὸν ἐπίγειο παράδεισο ἐπίγεια κόλαση. Ἔχεις ἀγάπη, καλοσύνη; Εἶσαι ἄγγελος καὶ ὅπου ἂν πᾶς ἡ σταθεῖς, μεταφέρεις τὸν παράδεισο. Ἔχεις πάθη, κακία; Ἔχεις μέσα σου τὸν διάβολο καὶ ὅπου πᾶς ἡ σταθεῖς, μεταφέρεις τὴν κόλαση. Ἀπὸ ἐδῶ ἀρχίζουμε νὰ ζοῦμε τὸν παράδεισο ἢ τὴν κόλαση. Ὅσοι ἀπὸ νέοι δὲν ξερρίζωνουν τὰ πάθη τους, ὑποφέρουν πολὺ στὰ γεράματα, διότι γερνᾶνε μὲ τὰ πάθη, τὰ ὅποια γίνονται «παλιὰ κακά», δυσκολοθεράπευτα. Ἐξασθενεῖ ἡ θέληση καὶ ὁ ἀγώνας κατὰ τῶν παθῶν γίνεται πιὸ δύσκολος. Ὁ νέος ἔχει ζωντάνια. Ἐὰν ἀξιοποιήσει αὐτὴν τὴν ζωντάνια στὸ ξερρίζωμα τῶν παθῶν, προκόβει».

Ἀγαπητοί μου!

Ὁ Κύριος παραγγέλλει πρὸς ὅλους μας νὰ προχωροῦμε συνεχῶς πρὸς τὴν τελειότητα: «Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι ὥσπερ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστιν» (Ματθ. 5, 48). Καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος μᾶς προτρέπει «νὰ φερώμεθα (νὰ προχωροῦμε συνεχῶς) πρὸς τὴν τελειότητα» (Ἐβρ. 6. 1). Μιὰ ἔκφραση αὐτῆς τῆς τελειότητος εἶναι καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὰ πάθη αὐτὰ ποὺ μολύνουν τὴν καρδιά καὶ τὸ στόμα μας: τὸν θυμὸ, τὴν ὀργή, τὴν κακία, τὴν βλασφημία καὶ τὴν αἰσχρολογία. Ἔτσι μόνο θὰ καταφέρουμε νὰ ἐλκύσουμε τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ, ποὺ θὰ μεταμορφώσει τὴν ζωὴ μας, γιὰ νὰ ἀξιοθοῦμε νὰ εἰσέλθουμε στὸν κόσμον τοῦ Θεοῦ καὶ στὴν αἰώνια Βασιλεία Του.

Κι ὅπως προσευχητικὰ γράφει ὁ ποιητὴς Βερίτης:

“ὦ Χριστέ, τὴν πᾶσαν ὥρα καὶ στιγμή μας  
πρὸς τὰ πάνω πρέπει πάντα νὰ ἴναι ὁ νοῦς.  
Νὰ κοιτᾶμε πρὸς τὴν μόνιμη πατρίδα,  
πρὸς τὴν ἄκτιστη κι ἀμόλυντη καὶ μιά.  
Νὰ ἴναι ὁ νοῦς μας κι ἡ ψυχὴ μας ὑψωμένη  
πρὸς τὴν ἄπειρη κι ἀνείπωτη χαρά.”

ΑΜΗΝ!